

Dr. Adolf Rucker: Über das Gleichnis vom ungerechten Verwalter (Biblische Studien). Freiburg i. Breisgau 1912.

Pisac nastoji da svestrano ispita ovu parabolu, koja zadaje exegeti dosta poteškoća.

U prvom dijelu iznosi historijski prijedlog tumača, koji vide u paraboli alegoriziranje savremenih prilika. Počevši od Teofila Antiohijskog pa Weizsächera i Schegga prikazuje ukratko njihovo tumačenje (Allegorische Ausdeutungen meist zeitgeschichtlicher Art. U drugom dijelu predočuje počevši od Augustina i Ćirila Aleksandrijskoga pa do Harnischa i Reimpella mišljenje onih, koji djelomično napuštaju alegoričko tumačenje te izvođe iz parabole neku općenitu etičku nauku. Teilweise Ausschaltung der Allegorie verbunden mit moralischer Auslegung. Interessantno je tumačenje Simona Webera. On misli, da je parabola ogledalo za ljude. U nepravednom upravitelju predočen je griješni čovjek. Pod *μανῶνας τῆς ἀδικίας* ne misli se kakvo dobro nepravedno stečeno, već sve, što je Gospodin predao čovjeku, da tim upravlja za svojega zemaljskog života. Prema tomu u toj riječi nisu uključena samo materijalna dobra, već i sva duševna dobra. No kako mogu ta dobra biti *μανῶνας τῆς ἀδικίας*? Ne će biti, ako čovjek upotrebljava ova dobra prema volji Božjoj. No ako ih čovjek zlorabi, tada čuje se riječ Božja, koju je rekao nepravednom upravitelju: *τι τοῦτο ἀνοῶω περὶ σοῦ* (Lk. 16, 2). Zlorabiti može čovjek darove raznoliko. Zato Gospodin u toj paraboli upozoruje učenike, da se čuvaju, te ih ne zahvati svjetski duh. U toj paraboli upozoreni su učenici, a po njima i kršćani svih vijekova, da paze, da ne postanu nevjerni Gospodinu rasi-pajući povjerena dobra. Svakako se u toj paraboli oštro kori nepravda protiv Gospodina i osobitom ozbiljnosti osugljuje upotrebljavanje zemaljskih stvari na zlo. Tko tako postupa nalik je na nepravednog upravitelja, koji u nevolji seže za nepravednim srestvima.¹

¹ I. c. p. 43, 44.

Većina starih i novih tumača sudi: non omnia debemus ad imitandum sumere. Toga radi misle, da se u paraboli preporuča razborito i vjerno (prudens et fidelis) upotrebljavanje bogatstva, a to se osobito očituje dobrim djelima. Neka učenike uči primjer svjetskog muža, koji prirodno najbolje znade postupati sa svojim dobrima.

Reimpell² misli, da Gospodin u paraboli upozoruje na pogibao, koja prati zemaljsku mudrost, a preporuča sveti egoizam, da čovjek čineći milosrdna djela nagje zahvalne prijatelje.

Napokon u trećem dijelu predočeni su nazori onih, koji napuštaju alegoriziranje. Rucker kritički ispituje njihovo stanovište (Neuere Ablehnungen der Allegorie und ihre Kritik).

Pisac slaže se s Weissom: „dass nämlich in diesem Gleichnis die allegorisierende Erklärung deutlicher als an irgendeinem andern Bankrott gemacht habe“.³ Zato je i nastupila reakcija, no nažalost i takova, te su porekli alegoričko tumačenje i ondje, gdje ga sam Gospodin zastupa. Glavni reprezentanti nove struje jesu Weiss u „Leben Jesu“ i Jüllicher u „Die Gleichnisreden Jesu“.

Rucker upozoruje pod konac na Fiebiga, koji je poregijvao Gospodinove parabole sa rabinističkim prispodobama. Sudi, da se Gospodin akomodirao u parabolama forme parabola židovskih.

Prema tomu u slici nepravednoga upravitelja predočuje nam Gospodin nekoga bogatog muža, koji bi imao biti kažnjen radi rasipnosti. U toj fatalnoj situaciji izmislio je sredstvo, kojim se osigurao za budućnost.

Ovu razboritost i odlučnost, kojom se nepravedni upravitelj brine za budućnost, naglašuje Gospodin. Neka si učenici osiguraju vječna nebeska dobra, kako se upravitelj pobrinuo za vremenito dobro. To je glavna misao, koja se u paraboli ističe, a drugo je nuzgredno. Ergo treba da pazimo na cjelinu slike; a pojedinosti su nuzgredne. Preporučam bogoslovima.

Dr. F. Zagoda.

Dr. Karl Benz: Die Stellung Jesu zum alttestament-

² I. c. p. 51, 52.

³ I. c. p. 53.